

رام ۱۸

شروین وکیلی

رام (روزشمار ایرانی معنادار) کوششی است برای بازسازی تقویم روزشماری معنادار برای ایرانیان، به شکلی که مناسبتها و سالگردهای منسوب به روزها عینیتی علمی داشته باشد و زمان روزمره و معنازوده‌ی امروزی که روزهایمان را پوچ و پوک ساخته را به توالی‌ای معنادار از سالگردِ رخدادهای معنادار تبدیل کند.

سه گوشزد در درباره‌ی طرح رام:

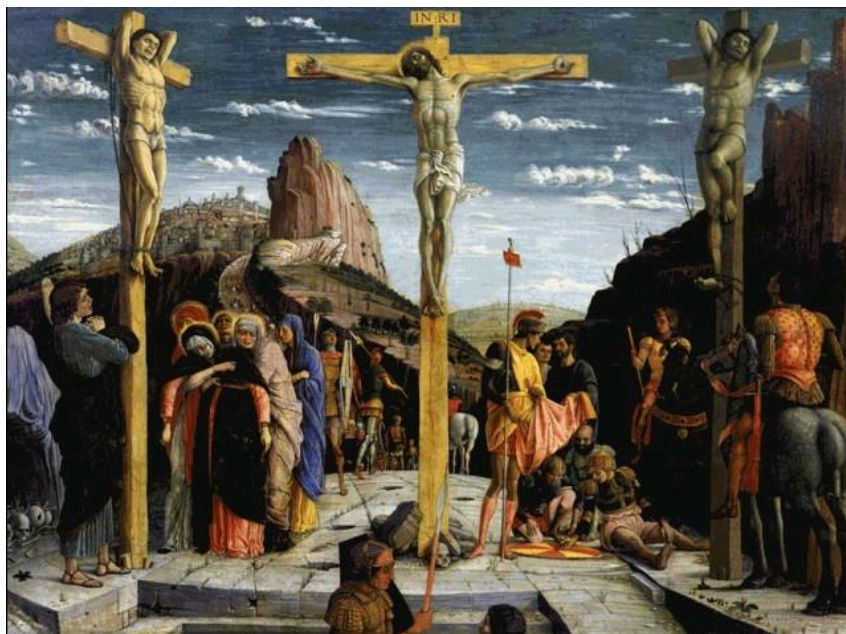
(۱) تمام تاریخ‌هایی که شناسه‌ی میلادی (م.) یا پیشامیلادی (پ.م) ندارند به هجری خورشیدی محاسبه شده‌اند.
(۲) محتوای روزشمار رام نهایی نیست و تا پایان سال ۱۳۹۶ تکمیل می‌شود. هنگام نقل آن به طرح ارجاع دهید و این نکته را در نظر داشته باشید.

(۳) اگر مناسبتی سراغ دارید که نادیده مانده، آن را همراه با نشانی مرجعش در تلگرام برایم بفرستید که در این طرح گنجانده شود:

@SherwinVakili (<https://t.me/SherwinVakili>) / tel.0912-6363764

هجدهم فروردین

کهنترین اتفاق مهمی که در هجدهم فروردین ماه رخ داده، مصلوب شدن عیسی ناصری است که بنا به تحلیل مورخان در این روز (یا با احتمال کمتر در چهاردهم فروردین) توسط رومیان به صلیب کشیده شده است. اگر ظهور مسیح و جنبش مسیحیان - و همچنین همه‌ی شورشهای یهودیان بر ضد رومیان- را در چارچوبی تاریخی و ظرف زمانی و مکانی‌اش بنگریم، کل این ماجراها را بخشی از نبردهای پردامنه‌ی ایران اشکانی و روم خواهیم یافت. بخشی از دشمنی امپراتوران قدیم روم با مسیحیت و یهودیان و هواداری شاهان اشکانی و ساسانی از ایشان و پناه دادن به ایشان هم از آن رو بوده که یهودیان در کل و مسیحیان در آغاز کار نیروهایی هوادار ایران و زیرشاخه‌ای از حوزه‌ی تمدن ایرانی محسوب می‌شدند. در این معنا جنبش عیسی ناصری و کشته شدن‌اش به دست رومیان را باید در این چارچوب فهمید و آنچه احتمالاً در هجدهم فروردین سال ۳۳ میلادی (یا به روایت دقیقتر در ۲۹ میلادی) رخ داده را به سپهر تمدن ایرانی مربوط دانست.

مصلوب شدن مسیح،

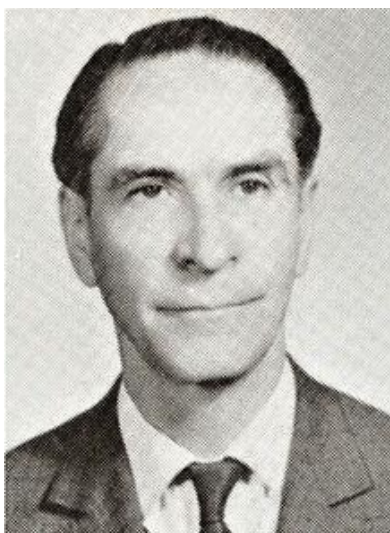
اثر آندرئا مانتاگنا

(۸۳۹-۸۳۴ خورشید)

اگر از تاریخهایی تا این حد کهن درگذریم و به دوران معاصر برسیم، هجدهم فروردین را سالگرد جنبشهای سیاسی و تحریکهای نهادی در کشورمان خواهیم یافت. در ۱۲۹۹ اعضای حزب دموکرات خیابانی در دفتر حزب تجدد گرد آمدند و برای اشغال اداره‌های دولتی حرکت کردند. شاگردان مدارس و مکتبهای تبریز هم به هواداری از شیخ محمد خیابانی به شهربانی یورش بردند و این اداره را بی مقاومت گرفتند. کلنل پیورنگ سوئدی که رئیس شهربانی بود هم با افسران از تبریز خارج شد و با یاسمنج رفت. سردار انتصار (مظفر اعلم) که فرماندهی قشون آذربایجان بود هم به دموکراتها یاری داد تا بر شهر غلبه کنند.

سردار انتصار مظفر اعلم

دکتر شمس‌الدین امیرعلائی

شیخ محمد خیابانی

در هجدهم فروردین ۱۳۰۳ رضا خان که با مقاومت مجلس روبرو بود، به خاطر تصویب نشدن بودجه‌ی ارتش قهر کرد و استعفا داد. بیش از دو دهه بعد در هجدهم فروردین ۱۳۲۵ شمس‌الدین امیرعلائی دانشکده‌ی کشاورزی کرج را به دانشگاه تهران منضم ساخت، و در همین روز احمد قوام که موفق به فریفتن روسها شده و

آذربایجان را از چنگ کمونیستها خارج کرده بود، تلگرافی به استالین زد و از او بابت مذاکره‌ی بارآور ایران و شوروی تشکر کرد!

با نگاهی به رخدادهای این روز می‌توان دریافت که کشمکش میان ایران زمین و اروپاییان که در مصلوب شدن عیسی مسیح جلوه کرد، همچنان تا دوران معاصر ادامه داشته است. در هجدهم فروردین سوریه موفق شد استقلال خود را به دست بیاورد و از فرانسه جدا شود، آمریکا به دنبال بحران گروگانگیری ارتباطش را با ایران قطع کرد (۱۳۵۹)، ارتش روسیه مردم سیماشکی در چین را کشتار کرد (۱۳۷۴) و ارتش آمریکا پس از غلبه بر بعضی‌ها بغداد را فتح کرد (۱۳۸۲).

افسران اتحادیه‌ی شمال در جنگ داخلی آمریکا

در سطح جهانی این روز با پایان جنگهای خونین و به نتیجه رسیدن کشت و کشتارها همزمان بوده است. در همین روز به سال ۴۵۱ آتیلا ی هون شهر متز را گرفت و غارت کرد. کمی بعدتر در ۶۱۱ خورشیدی اونه چان شاه سرخپوست دولت کالاکمول شهر رقیب و دشمنش پالنگه را در جنوب مکزیکو گرفت و به باد غارت داد. جنگ برمه و سیام در همین روز (۱۱۴۶) پایان یافت و در هجدهم فروردین ۱۲۴۴ با تسلیم شدن ژنرال لی به ژنرال گرانت (که به ترتیب فرماندهی قوای جنوبی و شمالی در آمریکا بودند) جنگهای داخلی خونین آمریکا پایان یافت. در این جنگها ۲۵۸ هزار سرباز جنوبی و ۳۶۰ هزار سرباز شمالی کشته و بیش از یک میلیون غیرنظامی زخمی و بی خانمان شدند. در همین روز به سال ۱۳۲۴ در جریان جنگ جهانی دوم رزمناو یاماتو که بزرگترین رزمناو دنیا بود وقتی برای حرکتی انتحاری پیش می تاخت با حمله ی دویست هواپیمای آمریکایی در اوکیناوا غرق شد.

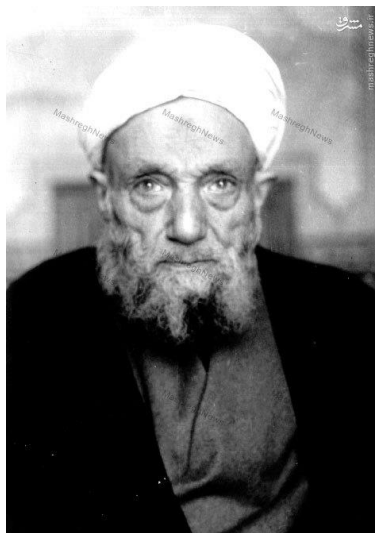
هجدهم فروردین در ضمن سالگرد چند رخداد علمی و فرهنگی هم هست. بتهوون سمفونی سوم خود را در چنین روزی (در سال ۱۱۸۴) برای نخستین بار در وین اجرا کرد. در هجدهم فروردین ۱۳۰۶ اولین ارسال امواج تلویزیونی در مسافت بالا از واشینگتن به نیویورک انجام پذیرفت، سازمان بهداشت جهانی تاسیس شد (۱۳۲۷)، شرکت IBM برای نخستین بار سیستم رایانه ی IBM 360 را به بازار عرضه کرد (۱۳۴۳) و پنج سال بعد (۱۳۴۸) با انتشار RFC1 شبکه ی اینترنت پدیدار گشت. استوری ماسگراو و دون پترسون هم در همین روز در سال ۱۳۶۲ نخستین انسانهایی شدند که در فضا راهپیمایی کردند.

هجدهم فروردین روز زایش و مرگ افرادی نامدار است. در عالم سیاست این روز با مرگ سلطان سلیم سوم عثمانی و بر تخت نشستن سلطان عبدالحمید اول (۱۱۶۸) مصادف است، در سطح جهانی نامدارترین

درگذشتگان این روز عبارتند از: ال‌گرکو نقاش نامدار (۹۹۳)، ویلیام گادوین از مؤسسان اندیشه‌ی آنارشسیسم (۱۲۱۵)، و هنری فورد صنعتگر و بنیانگذار صنعت خودروسازی (۱۳۲۶).

راوی شانکار

شیخ آقا بزرگ تهرانی

حسن تحسینی

زادگان این روز بیشتر شخصیت‌هایی فرهنگی هستند. در سپهر فرهنگ ایرانی در ۱۲۵۵ آقابزرگ تهرانی در پامناز تهران زاده شد و حسن تحسینی فیلسوف و ریاضیدان اهل آلبانی (۱۱۹۰) نیز در این روز به دنیا آمد، و او کسی است که حدود صد و پنجاه سال پیش نخستین کتابهای علمی (نجوم و علم‌النفوس یا روانشناسی) را به زبان ترکی نوشت. او همچنین خطی تازه برای نوشتن زبان آلبانی ابداع کرد. تا پیش از آن مردم ترک زبان متون علمی خود را به پارسی یا عربی می‌نوشتند و آلبانیایی‌ها هم مانند سایر مردم خطشان پارسی بود. در سطح جهانی ویلیام وردزورث شاعر نامدار و آغازگر جنبش رمانتیک‌ها (۱۱۴۹)، شارل فوریه ریاضیدان نامدار (۱۱۵۱)، راوی شانکار

که آهنگهای فیلمهای مشهور بالیوود را ساخته (۱۲۹۹) هم زاده‌ی این روز هستند. در این بین گرهارد شرودر (۱۳۲۳) و جکی چان (۱۳۳۳) را هم از قلم نیندازیم، گرچه قدری خلق و خویشان با بقیه فاصله دارد.

مناسبت: مهمترین مناسبت هجدهم فروردین مصلوب شدن عیسی مسیح است. رخدادی که به ویژه در تاریخ ایران اهمیت زیادی دارد. هم به خاطر پیوندهای عیسی مسیح تاریخی با سیاست و فرهنگ ایران اشکانی (که گویی به عمد نادیده انگاشته می‌شود) و هم به خاطر آن که نخستین پایگاه مسیحیت و یکی از مهمترین مراکز تحول این دین در ایران زمین قرار داشته است.